

Landstingsstyrelsen

## **Motion: Plånboken avgör om du blir impotent**

I en motion till landstingsfullmäktige föreslår Urban Persson, Moderaterna

Att Landstinget tillskriver Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket att läkemedlet Cialis bör ingå i läkemedelsförmånen.

Motionen har lämnats till Hälso- och sjukvårdsutskottet Jönköping för synpunkter.

### **Utskottets beredning**

I beredningen av motionen har utskottet träffat Mårten Lindström, läkare och läkemedelsstrateg läkemedelskommittén, samt Bruno Larsson verksamhetschef på urologen. I Sverige subventioneras en del läkemedel för att alla ska få tillgång till effektiva behandlingar. Subventionering av läkemedel bestäms av den statliga myndigheten Tandvårds- och läkemedelsverket (TLV). TLV beslutar även om inköpspris och försäljningspris för de varor som subventioneras.

Det är endast tillverkaren som kan ansöka om att ett läkemedel ska subventioneras. TLV fattar sina beslut utifrån lagen om läkemedelsförmåner samt hälso- och sjukvårdens övergripande mål om en god hälsa och en vård på lika villkor.

För att ett läkemedel ska subventioneras ska krävs att kostnaderna för användning av läkemedlet, vara rimliga med hänsyn tagen till medicinska, mänskliga och samhällsekonomiska aspekter. Det förutsätts också att det inte finns andra tillgängliga läkemedel eller behandlingar som är betydligt mer ändamålsenliga. Det är den som ansöker om subvention som ska bevisa att läkemedlet uppfyller dessa villkor, med underlag i form av kliniska studier och hälsoekonomiska analyser. Landstingen har möjlighet att ta del av TLVs beslutsunderlag innan de tar beslut, och kan då bidra med synpunkter.

Tillverkaren till erektionsläkemedlet Cialis har ansökt dels som en generell subvention, dvs utan begränsning, dels en specifik subvention vid svåra erektionsproblem efter cancerbehandling, båda ansökningarna avsågs av TLV och efter överklagan även av regeringsrätten. Skälen som angavs var att sjukdomen erektil dysfunktion, i dagligt tal kallat impotens, inte var av en tillräckligt viktigt jämfört med andra sjukdomar att en generell subvention var motiverad. En begränsad subvention skulle medfört betydande praktiska problem, bland annat skulle bristen på specialistläkare göra det svårt att erbjuda vård på lika

villkor. Därmed föll möjligheten till en begränsad subvention genom att en specialistläkare förskriver läkemedlet vid första tillfället. Det kan vara värt att notera att vissa läkemedel som förskrivs för att förbättra kvinnors sexuella funktion, återkommande urinvägsinfektioner et, har uteslutits ur läkemedelsförmånen eftersom priset anses för högt.

För de läkemedel som inte subventioneras är prissättningen fri, dels för företaget, dels för återförsäljarna. Detta medför att samma produkt kan variera i pris mellan olika apotek. Det är inte heller tillåtet att byta ett läkemedel mot billigare generika. Detta bidrar sannolikt till att antalet läkemedel som på företagens initiativ har lämnat läkemedelsförmånen har ökat.

Problemet har uppmärksammats allt mer på senare tid och förslag som skulle förbättra för patienterna är bland annat:

- Läkemedel som enligt Läkemedelsverket är medicinskt utbytbara ska kunna bytas på apotek, om patienten önskar det, även om de inte omfattas av läkemedelsförmån.
- Apoteken ska alltid vara skyldiga att informera om att det finns billigare utbytbara läkemedel att beställa hem.
- Att Apotekens aktuella priser för receptförskrivna läkemedel utanför förmånen måste vara offentliga. Prisjämförelser mellan preparat och mellan apotekskedjor måste också finnas lättillgängliga, alternativt ska apotekskedjorna bara få göra samma påslag för dessa som för läkemedel inom förmånen.

Utskottet delar uppfattningen att dessa förslag skulle vara till nytta för patienten och att landstingen har en viktig roll i att föra patienternas talan i denna debatt. Utskottet konstaterar samtidigt att det inte är möjligt för Landstinget i Jönköpings län att begära att ett enskilt läkemedel ska subventioneras. Som redovisats ovan är det endast tillverkaren som kan ansöka om att ingå i läkemedelsförmånen.

## Förslag till beslut

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

**att** avslå motionen.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUTSKOTTET JÖNKÖPING

Urban Blomberg  
Ordförande

Charlotte Jerkelund  
Utskottssekreterare

Landstingsstyrelsen

## **Motion: Plånboken avgör om du blir impotent**

I en motion till landstingsfullmäktige föreslår Urban Persson, Moderaterna

Att Landstinget tillskriver Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket att läkemedlet Cialis bör ingå i läkemedelsförmånen.

Motionen har lämnats till Hälso- och sjukvårdsutskottet Jönköping för synpunkter.

### **Utskottets beredning**

I beredningen av motionen har utskottet träffat Mårten Lindström, läkare och läkemedelsstrateg läkemedelskommittén, samt Bruno Larsson verksamhetschef på urologen. I Sverige subventioneras en del läkemedel för att alla ska få tillgång till effektiva behandlingar. Subventionering av läkemedel bestäms av den statliga myndigheten Tandvårds- och läkemedelsverket (TLV). TLV beslutar även om inköpspris och försäljningspris för de varor som subventioneras.

Det är endast tillverkaren som kan ansöka om att ett läkemedel ska subventioneras. TLV fattar sina beslut utifrån lagen om läkemedelsförmåner samt hälso- och sjukvårdens övergripande mål om en god hälsa och en vård på lika villkor.

För att ett läkemedel ska subventioneras ska krävs att kostnaderna för användning av läkemedlet, vara rimliga med hänsyn tagen till medicinska, mänskliga och samhällsekonomiska aspekter. Det förutsätts också att det inte finns andra tillgängliga läkemedel eller behandlingar som är betydligt mer ändamålsenliga. Det är den som ansöker om subvention som ska bevisa att läkemedlet uppfyller dessa villkor, med underlag i form av kliniska studier och hälsoekonomiska analyser. Landstingen har möjlighet att ta del av TLVs beslutsunderlag innan de tar beslut, och kan då bidra med synpunkter.

Tillverkaren till erektionsläkemedlet Cialis har ansökt dels som en generell subvention, dvs utan begränsning, dels en specifik subvention vid svåra erektionsproblem efter cancerbehandling, båda ansökningarna avlogs av TLV och efter överklagan även av regeringsrätten. Skälen som angavs var att sjukdomen erektil dysfunktion, i dagligt tal kallat impotens, inte var av en tillräckligt viktigt jämfört med andra sjukdomar att en generell subvention var motiverad. En begränsad subvention skulle medfört betydande praktiska problem, bland annat skulle bristen på specialistläkare göra det svårt att erbjuda vård på lika

villkor. Därmed föll möjligheten till en begränsad subvention genom att en specialistläkare förskriver läkemedlet vid första tillfället. Det kan vara värt att notera att vissa läkemedel som förskrivs för att förbättra kvinnors sexuella funktion, återkommande urinvägsinfektioner et, har uteslutits ur läkemedelsförmånen eftersom priset anses för högt.

För de läkemedel som inte subventioneras är prissättningen fri, dels för företaget, dels för återförsäljarna. Detta medför att samma produkt kan variera i pris mellan olika apotek. Det är inte heller tillåtet att byta ett läkemedel mot billigare generika. Detta bidrar sannolikt till att antalet läkemedel som på företagens initiativ har lämnat läkemedelsförmånen har ökat.

Problemet har uppmärksammats allt mer på senare tid och förslag som skulle förbättra för patienterna är bland annat:

- Läkemedel som enligt Läkemedelsverket är medicinskt utbytbara ska kunna bytas på apotek, om patienten önskar det, även om de inte omfattas av läkemedelsförmån.
- Apoteken ska alltid vara skyldiga att informera om att det finns billigare utbytbara läkemedel att beställa hem.
- Att Apotekens aktuella priser för receptförskrivna läkemedel utanför förmånen måste vara offentliga. Prisjämförelser mellan preparat och mellan apotekskedjor måste också finnas lättillgängliga, alternativt ska apotekskedjorna bara få göra samma påslag för dessa som för läkemedel inom förmånen.

Utskottet delar uppfattningen att dessa förslag skulle vara till nytta för patienten och att landstingen har en viktig roll i att föra patienternas talan i denna debatt. Utskottet konstaterar samtidigt att det inte är möjligt för Landstinget i Jönköpings län att begära att ett enskilt läkemedel ska subventioneras. Som redovisats ovan är det endast tillverkaren som kan ansöka om att ingå i läkemedelsförmånen.

## Förslag till beslut

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

**att** avslå motionen.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUTSKOTTET JÖNKÖPING

Urban Blomberg  
Ordförande

Charlotte Jerkelund  
Utskottssekreterare

## Hälso- och sjukvårdsutskottet Jönköping

### §§ 19-29

Tid: 2014-04-09 10:00-14:15

Plats: Konferensrum Hudkliniken

§23 *Motion: Plånboken avgör om du blir impotent*  
LJ2013 I en motion till landstingsfullmäktige föreslår Urban Persson,  
/1323 Moderaterna att fullmäktige beslutar:

- att Landstinget tillskriver Tandvårds- och  
Läkemedelsförmånsverket att läkemedlet Cialis bör ingå i  
läkemedelsförmånen.

Motionen har remitterats till Hälso- och sjukvårdsutskottet  
Jönköping för yttrande.

Under beredningen har utskottet träffat Mårten Lindström,  
överläkare och läkemedelstrateg, och Bruno Larsson,  
verksamhetschef urologen. Efter beredning i planeringsgruppen  
finns ett förslag till yttrande.

#### **Beslut:**

Utskottet beslutar att yttra sig i enlighet med förslag och föreslå  
landstingsfullmäktige.

**att** avslå motionen.

Vid protokollet

Charlotte Jerkelund

Justeras

Urban Blomberg

Annika Nordin

Rätt utdraget,  
Intygar

Charlotte Jerkelund

Motion 2013-09-23

Landstingsfullmäktige i Jönköpings län

Dnr .....LJ 2013/1323.....

**Plånboken avgör om du blir impotent**

Erektill dysfunktion, bristande sexuell förmåga är ett stort problem för många män och ämnesområdet är relaterat till vissa läkemedelsbehandlingar för förstörd prostatakörtel samt efter operativa ingrepp i samband med prostatacancer, som bekant vår vanligaste cancerform och som drabbar män.

Prostatakörteln växer hos männen så länge de lever och till slut hamnar många män i en situation att prostatakörteln måste hyvlas, ex TURP. För att uppskjuta och kanske eliminera ett dylikt ingrepp skrivs ofta ut så kallade alfablockerare som har en muskelavslappande och relaxerande effekt, ex Xatral. En annan grupp av läkemedel som ibland ges i kombination med alfablockerarna är 5-alfareduktashämmare, Finasterid vars syfte är att krympa prostatakörteln 20-25%. I anvisningar gällande alfareduktashämmare finns följande skrivningar i olika rapporter. "Med kunskap om 5-alfareduktashämmarnas negativa effekter på sexuella funktioner fordras relevant utredning före behandling och saklig information till patienten och dess närstående. Lösningen för många män är då att få läkemedlet Cialis utskrivet och den europeiska läkemedelsmyndigheten EMA har godkänt 5 mg daglig dos av Cialis som behandling vid besvär av förstörd prostata för personer med och utan erektila besvär. Professor Jan Erik Damber, professor i urologi vid Göteborgs universitet har officiellt deklarerat att en daglig dosering av Cialis nu kan användas samtidigt relaterat till erektil dysfunktion-godartad prostataförstoring.

Många män får efter en prostatatoperation besvär med både inkontinens och bristande sexuell förmåga och vanligt är att läkarna då skriver ut Cialis avseende till den sexuella förmågan. I samband med den mediadebatt och även motion till landstinget i Jönköpings län som har förekommit gällande PSA-screening har jag blivit kontaktad av många förtvivlade män som genomgått en prostataoperation och som inte har råd att betala en kostnad av 1000 kronor per månad, en summa som torde representera ett genomsnitt av de utlägg som måste ske från den egna plånboken. Många prostataopererade män har inte råd att ta en privat kostnad på 12.000 kronor om året vilket krasst uttryckt innebär att plånboken avgör om du skall förbli impotent. Anser att läkemedlet Cialis skall ingå i läkemedelsförmånen om Sverige som nation skall göra anspråk på att sjukvården skall vara lika för alla.

Hemställer att Landstingsfullmäktige tar beslut om,

att Landstinget tillskriver Tandvårds-och Läkemedelsförmånsverket att läkemedlet Cialis bör ingå i läkemedelsförmånen.



Urban Persson

Moderaterna

## Planeringsdelegationen §§ 60-85

Tid: 2014-05-27, kl 09:00-12:20, 13:00-14:00

Plats: Landstingets kansli, sal A

§ 63 *Motion: Plånboken avgör om du blir impotent*

Dnr I en motion till landstingsfullmäktige föreslår Urban Persson,  
LJ2013 Moderaterna  
/1323

**att** Landstinget tillskriver Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket att läkemedlet Cialis bör ingå i läkemedelsförmånen.

Hälso- och sjukvårdsutskottet Jönköping har avgivit yttrande och föreslår att motionen avslås.

### **Beslut**

Planeringsdelegationen föreslår landstingsstyrelsen besluta

**att** motionen avslås.

*Utdrag: Landstingsstyrelsen*

Vid protokollet

Siw Kullberg

Justeras

Håkan Jansson

Rätt utdraget,  
Intygar

Lena Sandqvist